

**Filozofická fakulta Jihočeské univerzity
Posudek bakalářské práce**

Autor práce a studijní obor: **Jan Jirkovský, ČJu-SVu-SZu**

Název práce: **Mluva v obci Pištín ve třech generacích**

Vedoucí bakalářské práce: **PhDr. Štěpán Balík, Ph.D.**

	HODNOCENÉ ASPEKTY PRÁCE	A	B	C	N	NN
1	Samostatnost zpracování, porozumění problematice, originalita práce	X				
2	Formulace cílů práce a jejich splnění	X				
3	Koncepce a struktura práce (úplnost, logická posloupnost a vyváženost kapitol, rozsah práce)	X				
4	Práce s literaturou/ s prameny (stav bádání, využití databází, práce s cizojazyčnou literaturou, interpretace a kritická reflexe textů, výběr a úplnost pramenné databáze, její kritika a interpretace)		X			
5	Adekvátnost použitých metod a jejich aplikace	X				
6	Formulace závěrů, příp. výsledky výzkumu	X				
7	Formální stránka práce (grafická úprava, jazyková a stylistická úroveň)		X			
8	Formální stránka práce (citační praxe a bibliografické odkazy)		X			

A = Výborně	B = Velmi dobře	C = Dobře	N = Nelze hodnotit	NN= Nevyhověl/a
-------------	-----------------	-----------	--------------------	-----------------

Slovní vyjádření, náměty a otázky k obhajobě:

Jan Jirkovský svoji dialektologickou bakalářskou práci založil na precizním fonetickém a morfologickém rozboru nahráného materiálu v jihočeské obci Pištín. O rozsahu excerptovaného materiálu svědčí nejen důkladná příkladová část, ale i obsáhlý přepis nahrávek v příloze (s. 66–223 – sic!). Je jen škoda, že ji autor v obsahu nerozčlenil na jednotlivé nahrávky. Orientace v textu by byla bývala jednodušší. Na druhou stranu je třeba vyzdvihnout jeho snahu zpřístupnit přepsané nahrávky případnému čtenáři vysvětlujícími poznámkami pod čarou (podle ČNT).

Ocenit lze také přehlednou strukturu textu a jasný výkladový styl. Jirkovský vždy dvě promluvy z každé generace analyzuje nejdříve z hlediska obecněčeského, dále jihozápadočeského. Vyzdvihnout zde lze zvláště zachycení morfologizovaných jevů hláskoslovné povahy – typ *kluci* či *dvá, tři* u číslovek nebo zjevně již lexikalizované podoby toponym *Čejkojc* aj. Jako specifický jihočeský rys přítomný v daném vzorku pištínské běžné mluvy lze podtrhnout čtyři doklady zdejší disimilace zubnic v promluvě nejstarší a střední generace (s. 60). Autor dále konstatuje sice stále přítomné dialektální prvky, nicméně si také všímá stírání nářečí, které je zvláště patrné v případě morfologických rysů u nejmladší generace (např. opozice G vůči D a L sg. f. tvrdého skloňování zájmenného a adjektivního). Na druhou stranu právě u dvacátníků poukazuje na stále přítomný unifikovaný sufix *-ovo* (s. 61).

Přestože se jedná o kvalitní bakalářskou práci, lze upozornit na několik převážně formálních pochybení. Jirkovský by si měl ujasnit, jak v práci používá spojovník a pomlčku (např. s. 16, 17). Ne vždy se tak děje ve shodě s doporučeními Internetové jazykové příručky (např. vymezení rozsahu mezi číselnými údaji – s. 24). Dále se vedle náležitého adjektiva *obecněčeský* (odvozeno od *obecná čeština*) v závěru objeví nesmyslný tvar *obecně-český* (s. 60). Výjimečně se v práci objeví chyba v interpunkci (kupř. v případě důsledkového poměru uvozeného spojovacím výrazem *a tím* – s. 10 – nebo před vysvětlením uvozeným *a to* – s. 8, 60) či stylistické nedostatky (*posléze úspěšně zdolala vysoké učení* – s. 38) a překlipy (např.

živelnými pohromami – 9; hezskejma – s. 12; paoží – s. 135). Číslovky vyšších řádů v nářečném přepisu doporučuji psát zvlášť podle pravopisných pravidel, a ne jak činí autor (např. *štiricetštiri* – s. 29, 41, 124). Zkrácená citace v textu na internetový zdroj by mohla vypadat například takto: (*Dejmek, 1978, [2017-07-12]*). Uvedení samotné webové stránky považuji za nedostatečně (s. 19).

V praktické části u jednotlivých jevů postrádám doplňující popis například na základě ČJA či dosavadních zjištění z jiných kvalifikačních prací zkoumajících jihozápadočeskou podskupinu. Osamocené srovnání se závěry BP Matěje Mayera (s. 62) ukazuje, jakým směrem by se taková syntéza mohla ubírat. V praktické části je u všech generací užita vágní definice protikladu G vůči D a L sg. f. tvrdého skloňování zájmenného a adjektivního jen na základě příkladu (*Zachovaný rozdíl (z) tí druhí strany x (k/na) tej druhej straně* – s. 36, 58). Neprovedenou diftongizaci typickou pro jihozápadočeskou podskupinu (typ *vožík*) nelze definovat nadpisem *Změna í > ej > é (> i)* (např. s. 35, 58). Podobně nenáležitě je interpretován hláskoslovný vývoj tvaru *roužnout* – s. 14 (srov. ČJA1, s. 344). Na s. 47 je však již popsán správně. Autor také mohl upozornit na absenci jihozápadočeských rysů (*mrazák* – s. 122, a ne *mražák*; *museli* – s. 126, a ne *mušeli*)

Ačkoliv lze vznést výše uvedené kritické poznámky, s ohledem na požadavky kladené na tento typ kvalifikační práce si dovoluji konstatovat, že se jedná o kvalitní text, který mj. dokumentuje jak proces stírání nářečí, tak stále živé jihozápadočeské jevy v dané lokalitě. Bakalářskou práci Jana Jirkovského rád **doporučuji** k obhajobě.

Závěrem prosím o vyjádření k následujícím bodům:

Třebaže si Jan Jirkovský za cíl neklade rozbor týkající se slovní zásoby, z jeho opoznámkovaných přepisů vyplývá, že je v nahrávkách přítomné i specifické jihozápadočeské lexikum (např. *vodr* – „patro ve stodole“ – s. 126; *kojzár* – s. 35, 145). Viz také ČJA3, s. 69–70 a ČJA2, s. 219, 220, 222. Mohl by autor uvést další takové případy?

Mohl by Jirkovský vysvětlit výchozí formu pro nedbalou výslovnost *charapáč* (s. 26, 145)?

Jak se dělí slezská nářeční skupina (viz nepřesná parafráze z Bogoczové na s. 11 a 18)?

Navrhovaná klasifikace: **výborně**

V Českých Budějovicích 18. 8. 2017

.....
podpis vedoucího bakalářské práce